

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК

08.06.2021

07-05-22 S

СИЛАБУС		SYLLABUS	
ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ПРАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		ETHICAL STANDARDS OF LEGAL ACTIVITY	
Шифр за ОП	ВБ 4	Code in Educational Program	
Освітній рівень: <i>магістерський (другий)</i>		Educational level: <i>master's (second)</i>	
Галузь знань: «Право»	08	Fields of knowledge: «Law»	
Спеціальність: «Право»	081	Field of study: «Law»	
Спеціалізація:		Specialization:	
Освітня програма: «Право»		Educational Program: «Право»	

Силабус навчальної дисципліни *Етичні стандарти правничої діяльності* для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право», спеціальності 081 «Право». Рівне. НУВГП. 2021. 12стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/20628/>

Розробники силабусу: *Матвійчук Андрій Васильович, д.філос.н., професор, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін*
Мельничук Юлія Іванівна, к.філос.н., доцент, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри правових природоохоронних дисциплін
Протокол № 7 від “26” 02 2021 року

Завідувач кафедри: *Мельничук Юлія Іванівна, к.філос.н., доцент*

Керівник освітньої програми: *Швець Оксана Михайлівна, к.ю.н., доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІП
Протокол № 8 від “26” 02 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІП: *Цимбалюк В.І., к.ю.н., професор*

СЗ №-2646 в ЕДО

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Спеціальність	<i>081 Право</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 курс., 2 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>5</i>
Лекції:	<i>24 год./ 2 год</i>
Практичні заняття:	<i>26 год./12 год</i>
Самостійна робота:	<i>100 год./136 год</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>Денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

*Матвійчук Андрій Васильович
доктор філософських наук, професор, професор
кафедри конституційного права та галузевих
дисциплін*

Вікіситет

URL: <http://wiki.nuwm.edu.ua>

ORCID

0000-0002-0008-8589

Як комунікувати

URL: a.v.matviichuk@nuwm.edu.ua

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

*Мельничук Юлія Іванівна
кандидат філософських наук, доцент, доцент
кафедри правових природоохоронних дисциплін*

Вікіситет

URL: <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/>

ORCID

C-7438-2019

Як комунікувати

URL: y.i.melnychuk@nuwm.edu.ua

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Програма вибіркової освітньої компоненти «Етичні стандарти правничої діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Право».
Предмет вивчення –деонтологічні стандарти правничої діяльності.

Мета викладання освітньої компоненти є сформування у здобувачів вищої освіти знання етико-філософських засад правничої діяльності, опрацювання етичних стандартів професійної діяльності, стандартів поведінки, в межах юридичних професій, навчити виокремлювати моральну складову в правосудді і правоохоронній діяльності, робити свідомий моральний вибір та вирішувати моральні дилеми у різних сферах професійної діяльності в правовому секторі.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/>

Компетентності

ЗК1 - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК2 - Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
 ЗК3 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК4 - здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК6 - здатність генерувати нові ідеї (креативність).
 ЗК7 - здатність приймати обґрунтовані рішення.
 СК6 – здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
 СК 13 – здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Програмні результати навчання

РН2 - співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
 РН3 - проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
 РН4 - здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
 РН6 – обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи
 РН7 – дискутувати зі складних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
 РН8 - оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати

	інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. РН17 – інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Гнучкість розуму, аналітичні, критичні навички, здатність логічно обґрунтовувати позицію, критичне ставлення до інформації, аналіз інформації при прийнятті рішення.
Структура навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Загальна теорія етики 1. Етика як наука про мораль. 2. Етичні цінності та категорії. 3. Етична сторона спілкування. 4. Юридична етика як вид професійної етики. 5. Актуальні проблеми етики. Змістовий модуль 2. Стандарти професійної діяльності правника 6, 7. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів. 8. Національні стандарти правничої діяльності. 9. Етичні аспекти діяльності адвокатів. 10. Етичні засади здійснення правосуддя. 11. Професійні стандарти прокурорів. 12. Етичні стандарти слідчих та інших правничих професій. 13. Деформації моральної і професійної (правової) свідомості у працівників юридичних професій.
Методи оцінювання та структура оцінки	Для досягнення мети та завдань освітньої компоненти здобувачам вищої освіти необхідно не лише опанувати теоретичними знаннями, а й вміти застосовувати їх практично, скласти модульні контролі знань, вчасно виконувати практичні завдання різного характеру. У результаті вони зможуть отримати такі обов'язкові бали: 1. 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки (кожне із запланованих занять оцінюється у 4 бали, а також індивідуальне творче завдання (8 балів); 2. 20 балів – модульний контроль 1; 3. 20 балів – модульний контроль 2. Усього 100 балів. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту освітньої компоненти. А також, за участь у наукових конференціях, круглих столах, написання наукових тез, статей, вирішення практичних кейсів. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/

Модульний контроль проходитиме у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Вивченню дисципліни «Етичні стандарти правничої діяльності» відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми передують такі дисципліни, володіння якими доповнює знання і дає можливості кращого пізнання зазначеної освітньої компоненти: «Філософія права», «Актуальні проблеми конституційного права», «Сучасні інформаційні правові технології»
Поєднання навчання та досліджень	<i>Здобувачі вищої освіти отримують для виконання індивідуальні творчі завдання (теоретико-практичного спрямування)</i>
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гриценко Г., Гриценко С., Іщенко Т., Мельничук Т., Чуприк Н., Анохіна Л. Етика ділового спілкування. К. Центр навчальної літератури. 2019. 344с. 2. Професійна етика юриста : навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал». 2018. 108 с. 3. Кацавець Р. Професійна етика юриста : навчальний посібник. Алерта. 2017. 148с. 4. Матвійчук А. В., Матвійчук О. В. Громадянське суспільство та деонтологічний дискурс. Сучасне державотворення: правова трансформація в умовах світових змін: монографія / за заг. ред. проф. Ю. Л. Бошицького, Київський університет права НАН України. Київ: Талком, 2020. С. 195–217. 5. Матвійчук А. В. Екологічна деонтологія: філософсько-методологічне осмислення наукових перспектив: монографія / А. В. Матвійчук. Рівне: О. Зень, 2014. 400 с. 6. Мельничук Ю. І. Etnical standards and regulations principles of professional conduct in the field of mediation. Грані. Том19. №2(130). 2016. С. 146-150. 7. Додаткова література до тем: етичні кодекси, закони, рекомендації та ін..
ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*	
Дедлайни та перескладання	1. <i>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</i>

	<p>2. Прездача модульних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/navch-nauk-tse-ntr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenti.</p> <p>3. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та прездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>Здобувач вищої освіти виконуючи різні види роботи повинен дотримуватись академічної доброчесності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стаття 42. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 2. Стаття 1. Закон України «Про вищу освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 3. Кодекс честі студентів НУБГ. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/ 4. Кодекс честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування URL: http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/zapobig-hannja-korupcii/dijalnistj 5. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/ 6. Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція). URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/
Вимоги до відвідування	<p>Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування та ін.) навчання може відбуватись в online формі, через корпоративну пошту та/або навчальну платформу Moodle за погодженням із керівником курсу.</p> <p>Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) та у встановлені дні Навчально-науковим центром незалежного оцінювання.</p>
Неформальна та інформальна освіта	-
ДОДАТКОВО	
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*	<p>Зазначаються форми отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти про дану навчальну дисципліну опитування здобувачів вищої освіти або анкетування.</p>
Оновлення*	<p>Оновлення змісту навчальної дисципліни здійснює лектор, відповідно до змін у законодавстві, наукових досліджень та сучасних практик.</p>

	Здобувач вищої освіти може долучитись до процедури оновлення змісту навчальної дисципліни надавши пропозиції викладачу у письмовій формі.
Навчання осіб з інвалідністю	Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача. Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	-
Інтернаціоналізація	-

* **пункти, які обов'язково потрібно заповнити**

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 24 год. /2 год.	Прак./лабор./сем. 26 год./12 год.	Самостійна робота 100 год./136 год.
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН1 оцінювати природу та характер суспільних процесів та явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Робота в малих групах. Аналіз, систематизація, класифікація зібраної інформації, аналіз механізмів, виявлення особливостей правового регулювання	
Методи та технології навчання	Міні лекція, дискусія Оцінювання у процесі, обговорення проблемних питань, усне опитування.	
Засоби навчання	Мультимедіа- проектна апаратура (проектори, екрани), робота із інтернет ресурсами	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН6 обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Індивідуальна робота, розв’язок задач, практичний аналіз запропонованих кейсів, робота із альтернативами, підготовка необхідної документації для виконання практичного завдання	
Методи та технології навчання	Аналіз конкретної ситуації, індивідуальна робота, обґрунтування. Оцінювання та самооцінювання	
Засоби навчання	ноутбук, роздатковий матеріал	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН 7. дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв’язання		

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Робота індивідуальна та в мінігрупах. Робота із інтернет ресурсами залежно від теми
Методи та технології навчання	Кейс методика, оцінка конкретної ситуації з метою вибудування альтернатив Оцінювання у процесі відповіді та самооцінювання, рефлексія
Засоби навчання	ноутбук, роздатковий матеріал.
За поточну (практичну) складову оцінювання 30 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1 20 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН 13
аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Робота із базами даних (індивідуальна, групова). Узагальнення опрацьованої інформації, підготовка супровідної документації
Методи та технології навчання	Аналіз, синтез, узагальнення. Усне опитування у процесі відповіді.
Засоби навчання	Ноутбук

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН17.

**Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
Правозастосування**

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Робота у мінігрупах. Опрацювання законодавчої бази (інтерпретація, застосування).
Методи та технології навчання	Самостійне спостереження, пояснення, навчальна дискусія. Оцінювання у процесі опитування, усне і письмове опитування, презентації роботи
Засоби навчання	Ноутбук, роздатковий матеріал

За поточну (практичну) складову оцінювання_30_ балів	За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 2 20 балів
Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

ЛЕКЦІЙНІ/ПРАКТИЧНІ/СЕМІНАРСЬКІ/ЗАНЯТТЯ/ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ

Тема 1. Етика як наука про мораль.

Результати Навчання РН1, РН7,РН6	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 1,2,3	https://exam.nuwm.edu.ua/
Опис теми	Етика як наука про мораль. Мораль як специфічний спосіб регулювання поведінки людини. Функції моралі. Гносеологічний та аксіологічний аспекти етики. Концепції походження моралі. Звичай і мораль як способи соціальної регуляції. Специфічні риси моралі та її структура		
Тема 2. Етичні цінності та категорії.			
Результати навчання РН 1, РН6	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 1,2,3,4	https://exam.nuwm.edu.ua/
Опис теми	Система моральної регуляції: моральні цінності та ідеали, норми та принципи моралі, сенс життя. Призначення та основні властивості моралі (нормативність, оцінюваність, імперативність). Функції моралі у суспільстві. Категорії етики як найзагальніші поняття про мораль. Добро та зло – вихідні етичні категорії. Категорії моральної свідомості.		
Тема 3. Етична сторона спілкування.			
Результати Навчання РН 1, РН7, РН6	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 1,4,3,6,5	https://exam.nuwm.edu.ua/
Опис теми	Моральна культура спілкування. Відкритість і замкненість, монологічність і діалогічність людської особистості. Різноманітність передумов і вимірів людського спілкування: толерантність, повага, співчуття, дружба, любов. Культура спілкування й етикет		
Тема 4. Юридична етика як вид професійної етики			
Результати навчання РН1, РН7, РН6	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 4,1,7,3,6	https://exam.nuwm.edu.ua/
Опис теми	Професійна етика: поняття, види. Специфіка юридичної професії і значення юридичної етики. Юридична етика як вид професійної етики: поняття, предмет, завдання. Відмінність юридичної етики і етики права. Структура, види, норми і джерела професійної етики.		
Тема 5. Актуальні проблеми етики			
Результати Навчання РН1, РН7,	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 1,2,3	https://exam.nuwm.edu.ua/
Опис теми	Актуальні проблеми етики в умовах сьогодення. Аксіологічний вимір нормотворення та правозастосування. Альтернативи рішення актуальних етичних проблем у правовій діяльності.		
Тема 6, 7. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів.			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2	Література: 1,2,7,5	https://exam.nuwm.edu.ua/ Додаткова література:

PH1, PH7, PH13, PH17	практичні – 2	Етика правника : матеріали круглого столу. X. 2019. URL : http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/SB_Etuka_pravnuka_2019.pdf	
Опис теми	Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства (ухвалено делегаціями Асоціацій адвокатів 12 країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р.); Стандарти незалежності правничої професії Міжнародної асоціації юристів (ухвалено на конференції МАЮ у Нью-Йорку у вересні 1990 р.); – Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку; Рекомендація № (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів» (ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 518 засіданні 13 жовтня 1994 р.); Європейська хартія про закон «Про статус суддів» (ухвалено Радою Європи, Лісабон, 1998 р.); Рекомендація № 2000/19 «Про роль державної прокуратури в системі кримінального судочинства» (ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи 6 жовтня 2000 р.).		
Тема 8. Національні стандарти правничої діяльності.			
Результати навчання PH17, PH8, PH7	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 1,4,6,7	https://exam.nuwm.edu.ua/
Опис теми	Тема 9. Етичні аспекти діяльності адвокатів		
Результати навчання PH17, PH13, PH7	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 1,4, 7,6	https://exam.nuwm.edu.ua/ Додаткова література: Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5076-17 Правила адвокатської етики URL: http://vkdk.org/pravil-advokatskoj Етика правника : матеріали круглого столу. X. 2019. URL : http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/SB_Etuka_pra
Опис теми	Правила адвокатської етики. Адвокатська етика в мережі Інтернет. Адвокатська реклама. Етичні аспекти діяльності інституту адвокатури, взаємодія із суміжними інститутами - судом та прокуратурою. Інститут адвокатської таємниці.		
Тема 10. Етичні засади здійснення правосуддя.			
Результати навчання PH17, PH13, PH7	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 3,4	https://exam.nuwm.edu.ua/ Додаткова література: Кодекс суддівської етики URL: http://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki(1).pdf Про Стратегію реформування судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки : Указ Президента України URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/276/2015 Про судочинстві і статус суддів : Закон України URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2453-17 .
Опис теми	Поняття та значення судової етики. Суспільне призначення суду. Етика судового процесу. Судова риторика. Дотримання правил етикету в судовому процесі. Кодекс професійної етики судді.		
Тема 11. Професійні стандарти прокурорів.			
Результати навчання PH17, PH13, PH7	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 3,4,*	https://exam.nuwm.edu.ua/ *Додаткова література: Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури URL: http://www.gp.gov.ua/ua/kodet.html?_m=publications&_t=rec&id=113992 Про прокуратуру : Закон України URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18
Опис теми	Соціальні функції прокуратури. Моральні вимоги до прокурорів. Основні вимоги до професійної поведінки прокурора. Основні вимоги до поведінки прокурора в межах судочинства. Основні вимоги до позаслужбової поведінки прокурора.		

Тема 12. Етичні стандарти слідчих та інших правничих професій.

Результати навчання РН17, РН13, РН7	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 3,4,7	https://exam.nuwm.edu.ua/ Правила професійної етики нотаріусів URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0424-13 Про нотаріат : Закон України URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/3425-12 . Про державну службу : Закон України URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19
Опис теми	Правила професійної етики нотаріусів. Правила поведінки та професійної етики осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України.		

Тема 13. Деформації моральної і професійної (правової) свідомості у працівників юридичних професій.

Результати навчання РН17, РН13, РН7	Кількість годин: лекції – 2 практичні – 2	Література: 3,4,7	https://exam.nuwm.edu.ua/ Сущенко В. М. Професійна відповідальність правника : навч. посіб. для студ. вищих юрид. навч. закладів. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – 236 с.
Опис теми	Поняття деформації правової свідомості юриста. Причини моральної та професійної деформації. Правовий нігілізм. Зовнішні, внутрішні фактори.		

Лектор

Матвійчук А.В., д.філос.н., проф.